

Motion till riksdagen

1988/89:T619

av Rolf Clarkson m.fl (m)

Sjöfarten

Sjöfarten har betydande ekonomiskt och politiskt intresse för Sverige. Vårt geografiska läge gör oss totalt beroende av sjöfart för våra utrikes förbindelser i och med att 95% av allt gods till och från Sverige transporteras sjöledes.

En stor del av de svenska inrikes transporterna sker sjöledes och speciellt för miljöfarliga transporter utgör sjövägen den säkraste och effektivaste transportvägen.

Den svenska sjöfarten har under de senaste decennierna genomgått en betydande strukturförändring: det svenska tonnaget har minskat sin andel av världshandelsflottan från 2,5 till 0,3%.

Samtidigt har den svenska sjöfartsnäringsen ökat sitt engagemang utomlands. Mer än hälften av näringens intäkter härrör från trafik mellan utrikes hamnar.

Medan det svenskflaggade tonnaget endast uppgår till ca 2 miljoner ton dw, uppgår den svenskägda utlandsflaggade handelsflottan till ca 7 milj ton dw. Därtill kommer inhyrda skepp under utländsk flagg i varierande omfattning.

Den sjöfartspolitik som bedrivits i Sverige har i stort sett präglats av en fåfång tilltro till möjligheterna att genom förbud och hinder kunna avskärma en av internationella förhållanden beroende bransch från internationella villkor utan att det får negativa konsekvenser för sysselsättningen i Sverige.

Delvis som en följd av denna politik har näringen nu nått en gräns där det finns risk för att verksamheten i stort sett går helt förlorad. Sverige bör därför utveckla en genomtänkt sjöfartspolitik som möjliggör ett fortsatt svenskt engagemang i internationell sjöfart.

Registerfrågan

Reglerna om registrering och bemanning av skepp baseras på en tradition med rötter i segelskutornas dagar.

Svenskt näringsliv tillhör de mest internationellt verksamma företagen i världen och svensk industri bedriver med stor framgång en omfattande verksamhet i alla världsdelar utan betungande svenska föreskrifter om hur anläggningarna skall skötas.

Rederierna bör ha samma möjligheter som övriga svenska företag att bedriva utlandsbaserad verksamhet och för detta ändamål bör ett svenskt internationellt sjöfartsregister inrättas. Anställning ombord på skepp registrerade i det internationella registret bör jämföras med annan utlandstjänst och samma skattemässiga regler bör gälla.

Ett förslag som reglerar omfattningen av och formerna för ett svenskt internationellt register bör därför snarast föreläggas riksdagen.

Mot. 1988/89
T619

EG

Inom EG pågår för närvarande ett arbete med att skapa en gemensam sjöfartspolitik som skall möjliggöra för rederier i EG-länderna att på ett aktivt sätt deltaga i internationell sjöfart. Även svensk sjöfartspolitik måste utformas så att svenska rederier kan medverka på samma villkor som gäller i EG-länder och Sverige måste aktivt arbeta så att svenska skepp och rederier inte utsätts för diskriminering till följd av konkurrensreglernas tillämpning vid en framtida liberalisering av inrikes- och kusttrafiken.

Kapitalförsörjning

Nyanskaffningar i rederinäringen är i dag mycket kapitalkrävande. Många av de svenska skeppen är gamla, dyra och ineffektiva och nyinvesteringsbehovet är stort. Det är därför angeläget att upphäva de negativa konsekvenserna av 1973 års regler om avdragsbegränsningar för underskott i partrederier som alltjämt kvarstår. Partrederierna är ofta en effektiv och lämplig driftsform för mindre rederier och en översyn av bestämmelserna skulle på ett enkelt sätt öka tillströmningen av riskvilligt kapital till sjöfartsnäringen. Ett frisläppande av investeringsfonderna även för anskaffning av andrahandstonnage skulle också underlätta förnyelsen av handelsflottan.

Flagglagen

Lagen om tillstånd till överlåtelse av fartyg har inte fyllt någon annan funktion än att försvära en modernisering av den svenska handelsflottan. Den är uttryck för en form av regleringsiver med tron att man lagstiftningsvis kan tvinga kvar en föråldrad teknik och hindra en modernisering som av olika anledningar upplevs som ett hot. Lagen bör därför avskaffas.

Teknisk säkerhet

I likhet med andra transportnäringar bör staten övervaka den säkerhetsmässigt betingade tekniska standarden för utrustning och bemanning. En avsevärd förenkling av många av de aktuella reglerna torde kunna genomföras och omotiverade regler som enbart är historiskt betingade bör därför slopas.

Farledsverksamhet

Staten ansvarar genom sjöfartsverket för utprickning och farleder utmed kusterna. Farlederna skall huvudsakligen motsvara sjöfartens och fiskets behov och avgiftsuttaget bör inte överstiga kostnaderna för drift av de aktuella farlederna. I vissa fall bör övervägas om inte tillsyn av farledsutprickning m.m. kan skötas av den industri eller hamnförvaltning som har nytta av leden. En motsvarande kostnadsreducering för utnyttjandet bör då ske.

Sedan de nya lotsbestämmelserna tillkom har lotstvänet och dispensreglerna varit föremål för otaliga diskussioner.

Reglerna för lotsning är schablonartade och motsvarar inte det behov som näringen eller sjösäkerheten ställer. I många fall kan det inträffa att den lots som anlitas har väsentligt mindre erfarenhet av den aktuella leden än befälhavaren ombord. I vissa fall finns inga behöriga lotsar till den aktuella platsen, men lotstväng och lotsavgift gäller trots detta.

Reglerna för dispens är delegerade ner till respektive sjöfartsområde vilket ger utrymme för godtycke och varierade tillämpningar på olika platser utmed kusten.

En översyn av lotsbestämmelserna erfordras därför.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen hos regeringen begär förslag till svenskt internationellt skeppsregister.

{att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om EG-bestämmelser.¹}

{att riksdagen hos regeringen begär förslag om upphävande av de regler som försvårar bildandet av partrederier.²}

{att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om ändrade regler för investeringsfonders användning vid anskaffning av andrahandstonnage.²}

2. att riksdagen beslutar att upphäva flagglagen.

3. att riksdagen hos regeringen begär utredning om farledsverksamheten.

4. att riksdagen hos regeringen begär utredning om lotsverksamheten.

Stockholm den 24 januari 1989

Rolf Clarkson (m)

Görel Bohlin (m)

Tom Heyman (m)

Sten Andersson (m)
i Malmö

Wiggo Komstedt (m)

Jan Sandberg (m)

Per Stenmarck (m)

¹ 1988/89:U535

² 1988/89:Sk422